

Gästföreläsare

NSU har glädjen att bjuda två meriterade och intressanta gästföreläsare välkomna till årets sommarsession. Gemensamt för dem båda är att de arbetar på ett mycket brett fält och har beröringspunkter med många olika vetenskapliga discipliner.

Martha C Nussbaum

Martha Nussbaum (f. 1947) är en högt meriterad och internationellt känd filosof. Det är moralfilosofin i en nyaristotisk tappning som är hennes gebiet och med den som utgångspunkt analyserar hon dagens samhälle och människor. Nussbaums projekt är att med Aristoteles' hjälp utveckla en tillämpad etik som samhällets olika aktörer kan dra nytta av. Den professur hon innehar är ett ypperligt tecken på detta, hon är professor vid University of

Chicago Law School – en rätt ovanlig position för en filosof och klassisk filolog.

Sitt genombrott fick Nussbaum med *The Fragility of Goodness* (1986), där hon tar upp frågan hur yttre omständigheter som inte är underkastade individens kontroll (t.ex. lycka och slump) egentligen påverkar de värderingar som förknippas med ett lyckat liv. Hon återvänder delvis till samma problematik i den senare *Uppheavals of Thought* (2001) då hon analyserar känslornas inverkan på våra värderingar. Eftersom Nussbaum ser känslorna som betydande aktörer då värderingar skapas anser hon följaktligen att det är absolut essentiellt att inkludera dem också i utformningen av en etisk filosofi.

Hennes intresse för litteratur får inträde i den bland litteraturvetare redan närmast kanoniserade *Love's Knowledge* (1990) och den senare *Poetic Justice* (1996). Också i dessa verk är det ett etiskt projekt som är Nussbaums anliggande och hon visar hur litteratur och filosofi kompletterar varandra.

Men det är inte endast inom den västerländska litterära och filosofiska traditionen som Nussbaum rör sig. Mellan åren 1987 och 1993 tillhörde hon en tvärvetenskaplig arbetsgrupp inom FN:s World Institute for Development Economics Research (WIDER-institutet) som hade till uppgift att utstaka indikatorer för hur utvecklingen i ett lands välstånd ska mätas. Detta arbete förde henne in på en mera samhällsorienterad bana. Och i sina senare verk tar hon upp ämnen som könsskillnader och globaliseringsproblematik. I *Women and Human Development* (2000) och *Sex and Social Justice* (1999) angriper hon kulturrelativismen och förespråkar en rad universella värderingar som inte kan åsidosättas genom argument om kulturell särart.

Även den akademiska traditionen underkastas Nussbaums

analys och i *Cultivating Humanity* från 1997 förespråkar hon en multikulturell, kritisk och liberal undervisning av såväl kommande beslutsfattare som akademiker.

Nussbaum har dessutom redigerat böcker om t.ex. kloning och djurens rättigheter. Det finns alltså få debatter som Nussbaum inte inträtt i och hon är heller inte rädd att ge sig i kast med såväl akademien som med samhällets beslutsfattare.

Professor Nussbaum kommer att ge två plenumföreläsningar, en om skam och avsky och en om kosmopolitanismen och transnationella förpliktelser.

Katherine Hayles

Hayles kräver formentlig inte den store presentation – hun er en at de væsentligste brobyggere mellem humaniora, naturvidenskab og teknologi i dag, og Hayles burde således være selvsikret i NSUs "hall of fame".

Hayles' brobyggeri gælder først og fremmest hendes grundforskning indenfor kritisk videnskabs teori samt videnskabelige og specielt kybernetiske og informationsteoretiske forestillinger i amerikansk litteratur i det 20. århundrede. Hayles er science fiction-ekspert; men interessen for (pseudo-)videnskabelige forestillinger og fantasier gælder også forskningen selv, og dette er primært emnet for hendes videnskabskritiske arbejde: At visse videnskabelige projekter inden for f.eks. informationsteori og kybernetik kan være betinget af særlige kulturelle forhold, og at videnskab på sin vis som litteratur lader sig "læse" som kulturelle artefakter. I den forstand kan man sige, at Hayles både forsker i repræsentation af videnskab i kulturen og i kulturelle repræsentationer i videnskaben.

Brobyggeriet gælder endvidere en omfattende videnskabsformidling: F.eks. må fans af Discovery Channel således have stiftet bekendtskab med Hayles' interessante og velformulerede kommentarer til aktuelle landvindinger inden for informations- og bioteknologi, og Hayles er i det mindste i USA en særdeles efterspurgt foredragsholder, kommentator og underviser.

Mest kendt er Hayles dog formentlig for hendes seneste bog, *How We Became Post-Human: Virtual Bodies in Cybernetics, Literature, and Informatics* (University of Chicago Press, 1999); et værk, der skaffede hende Rene Wellek-prisen for årets bedste litteraturvidenskabelige bogudgivelse. Interessen for den videnskabelige forestillingsverden gælder her tanker om krop, kropsliggørelse (embodiment) og især det efter hendes menings absurde fravær af begreber om krop inden for kybernetik og informationsteori.

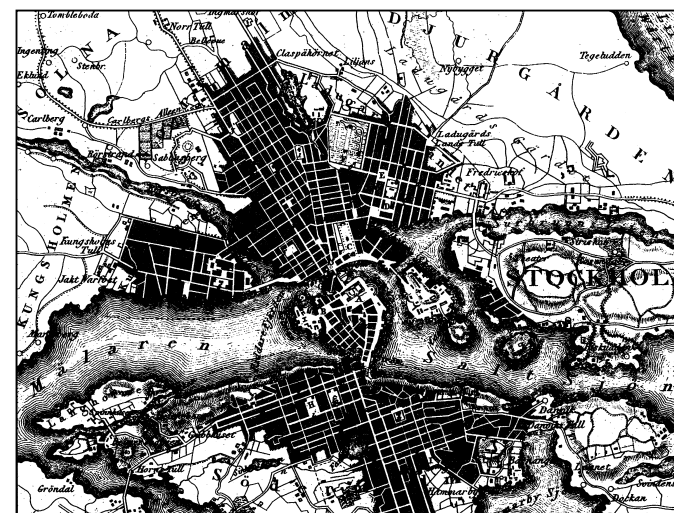
Ud over "How We Became Posthuman" har Hayles bl.a.

1 KRETS

Space, place and the body

Nordiske geografier i forandring

Et af de centrale spørgsmål er hvorledes vores forståelse af rum som sociale, fysiske og mentale kategorier påvirker den måde som vi forstår og agerer i verdenen.

Studiekretsens har gennem de sidste to år, ud fra et tværvidenskabeligt udgangspunkt, diskuteret *konstruktionen af sociale rum* og relationerne til socio-rumlige forandringer.

Kulturgeografisk og sociologisk o.a. forskning i relationerne mellem rum, rumlig praksis og rumlige repræsentationer har været det teoretiske afsæt for kredsens arbejde.

Ved sommersessionen i Göteborg 2001 fokuserede vi på to af tidens centrale debatter indenfor de samfundsvidenskabelige og humanistiske felter. Det drejer sig om de socio-rumlige konsekvenser af *globaliseringen* og relationerne mellem *rum og repræsentationer*. Centralt i denne diskussion er det, at studere de forestillinger og repræsentationer, der knytter sig til specifikke rum. Hvilke sociale og politiske konsekvenser har specifikke forestillinger og repræsentationer for eksempelvis byer? Hvad betyder det eksempelvis for byer som København, Malmö, Stockholm, Oslo, Helsingfors og Thorshavn at politikkerne i de Nordiske lande er hoppet med på den seneste urbanpolitiske markedsførings diskurs om 'den kreative by'? Hvem er inden for og hvem uden for

udgivet bogen "The Cosmic Web: Scientific Field Models & Literary Strategies in the 20th Century" (Cornell University Press, 1984) og antologien "Chaos and Order: Complex Dynamics in Literature and Science" (University of Chicago Press, 1991). På de skandinaviske sprog foreligger bare enkelte artikler, f.eks. "Trycket är platt, kodet är djup: Nødvändigheten av en mediespecifik analys" (Ord & Bild, 2-3, 2000), "Fortællinger om kunstigt liv" (i Frederik Stjernfelt

denne forestillingsverden? Og hvilke rumlige konsekvenser har det i givet fald?

På Færøerne ved vintersessionen i april 2002 udbygdes disse diskussioner ved at fokusere på den rolle som fysiske, politiske, mentale og socio-kulturelle grænser spiller for konstruktionen af *rum og identitet*. Igen gennem de sidste to dekader har det globale rum gennemgået en proces hvor kapital, ideer, mennesker, billeder, varer og forurening har krydset geografiske grænser i et omfang som vi ikke tidligere i historien har været vidner til. Resultatet er en rumlig transformationsproces, der indvirker på vores samfund på flere skalaniveauer: Fra kroppen til det globale – fra vores identitet til WTO. Valget af lokaliteten for vintersessionen er ikke tilfældig, idet mentale og fysiske grænser inden for hverdagslivet, identitet konstruktionen og politikken spiller en central rolle på Færøerne.

Ved sommersessionen i Finland 2002 vil kredsen fortsætte de spændende diskussioner. Af specifikke temaer som kredsen arbejder med kan nævnes: 'Urbane rumkri-ge', 'kreative industrier og det urbane', 'storbyanalyse og storbyteori', 'grønlandisme', 'diskursive rum', 'institutionelle landskaber', 'modernitet, miljø og rum' og 'drømmespor i byen'.

Alle interesserede er varmt velkomne til at deltage i kredsens arbejde. Spørgsmål om sommersessionen kan rettes til kredsens koordinatore.

KOORDINATORER

ANDERS LUND HANSEN
Lund University,
Department of Social and
Economic Geography
Solvegatan 13,
SE-223 62 LUND,
Fax: +46 46-222 8401
anderslh@tiscali.dk

ESBEN PALLUDAN
Copenhagen University
tlf. +45 43591264
esben_paludan
@yahoo.com

og Anders Michelsen (red.) "Billeder fra det fjerne: Videnskabelig visualisering – en antologi", 1996), samt "Chaotics: Culture and Chaos" (Louisiana Revy, 33:2, 1993).

En væsentlig motivation til at invitere Hayles har fra Nordisk Sommeruniversitets side netop været at øge kendskabet til Hayles' forskning i de nordiske lande og på den vis at få genoptaget en diskussion af forholdet mellem menneske, krop og (informations)teknologi.